

[Formanden]

»Hvad agter finansministeren og arbejdsministeren at foretage for at sikre kvinder reel ligeløn, og hvad agter arbejdsministeren at gøre ved det faktum, at kvinderne stadig bærer den største del af ledigheden?«

Af Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 16/3 90. Fremme af forespørgslen vedtaget 22/3 90).

Begrundelse

Lilli Gyldenkilde (SF):

Begrundelsen for denne forespørgsel er et ønske om at få at vide, hvorvidt finansministeren og arbejdsministeren agter at sætte noget i værk for at sikre kvinderne den lovfæstede ligeløn og sikre, at arbejdsløshedens hovedbyrde ikke fortsat skal bæres af kvinderne.

Den kæmpeomlægning, som det danske samfund i øjeblikket befinder sig i på grund af den siddende regerings ønske om at flytte områder fra den store offentlige sektor over til den private, går i hovedsagen ud over kvinderne. Det er dem, der er ansat i den offentlige service-sektor, og det er derfor også dem, der bliver fyret, når der sker omlægninger i stat, amter og kommuner.

Det er hovedsagelig mænd, der sidder på lederposterne, og de får ikke først og fremmest øje på sig selv, når der skal fyres; det ville være naturstridigt. De får selvfølgelig øje på dem, der er, om jeg så må sige, på bunden af pyramiden, og dér er flest kvinder. Det er dem, det går hårdest ud over.

Det ønsker vi naturligvis ikke. Vi kan godt se, at der skal laves om på den offentlige sektor, men vi ønsker, at det skal ske i et sådant tempo, at der er arbejdspladser til de mennesker, der bliver fyret på grund af omlægningen.

Realiteten bliver med den førte politik, at der må sættes en række arbejdsledselsbekæmpende tiltag i gang, fordi det private erhvervsliv ikke kan opsure den overflødig arbejdskraft, der er forårsaget af afskedigelser, eller for den sags skyld de unge, som end ikke får en chance for at komme ud på arbejdsmarkedet. Det sikre resultat af det er altså, at kvinderne er tabere. De får en lavere løn, og de fleste kommer på arbejdsløshedsunderstøttelse eller på beskæftigelsesarbejde.

Når SF nu spørger finansministeren, hvad han agter at foretage for at sikre kvinderne reel ligeløn, er det, fordi det er i denne tid, at ret-

ningslinjerne lægges og overenskomstforhandlingerne forberedes.

Vi har en bestemmelse om ligeløn, men vi har ikke reel ligeløn. Kvinderne ligger i bedste fald ca. 10 pct. under mændenes løn, næsten uanset hvilken branche der er tale om. Forleden kunne vi i en tv-udsendelse se, at blandt funktionærerne lå kvindernes løn på nogle områder 30 pct. under mændenes. Da de ikke får varerne 30 pct. billigere, bør man selvfølgelig sørge for at overholde den lov, som faktisk er vedtaget i dette Folketing, om, at man skal sikre ligeløn.

Det er som sagt begrundelsen for, at vi ønsker nu at få at vide, om ministrene vil komme med et bud på, hvordan vi ved de kommende overenskomstforhandlinger sikrer, at der tages hensyn til kvindearbejdsløshed og til kvindeløn, det vil sige, at uligelønnen forsøges bortvejret, og det bør i hvert fald kunne lade sig gøre over en årrække. Det ønsker vi at skabe en debat om.

Besvarelse

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg skal på finansministerens og egne vegne give udtryk for regeringens opfattelse af de spørgsmål, som er rejst i den forespørgsel, som jeg synes er ganske relevant, og jeg håber, at vi i dag kan få en lodig og saglig drøftelse af de problemer, der vitterlig er.

Det er regeringens principielle opfattelse, at parterne på arbejdsmarkedet skal aftale løn- og arbejdsvilkår. Det er fundamentet for det meget velfungerende arbejdsmarked i Danmark, og det er ikke regeringens hensigt at ændre på dette system. Ligeløn skal derfor gennemføres ved overenskomstforhandlingerne, for det er ved de kollektive lønforhandlinger og fordelingen af tillæg, at lønningerne bestemmes.

Det er derfor min opfattelse, at gennemførelsen af ligeløn inden for ligelønslovens rammer i meget høj grad afhænger af parternes aktive medvirken. Ligelønsloven bestemmer, at enhver arbejdsgiver, som har ansat mænd og kvinder, skal yde dem lige løn, herunder lige lønvilkår for samme arbejde eller for arbejde, der tillægges samme værdi. Det er gældende lov, og den skal naturligvis overholdes.

Folketinget gennemførte derfor i forrige folketingsamling en skærpelse af ligelønsloven. For det første blev godtgørelsen for afskedigelse på grund af krav om ligeløn hævet fra 19